

Kursplan för

Vårdande vid ohälsa och sjukdom, 30 hp

Nursing Care in Illness and Disease, 30 credits

Denna kursplan gäller från och med vårterminen 2019.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT18 , VT19 , VT20 , HT21 , VT22 , HT22 , VT23 , HT24

Kurskod	1SJ022
Kursens benämning	Vårdande vid ohälsa och sjukdom
Hp	30 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Omvårdnad
Nivå	G1 - Grundnivå 1
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle
Medverkande institutioner	<ul style="list-style-type: none">• Institutionen för laboriemedicin
Beslutande organ	Utbildningsnämnden NVS
Datum för fastställande	2018-03-27
Reviderad av	Utbildningsnämnden NVS
Senast reviderad	2018-11-01
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2019

Särskild behörighet

Tillträde till termin 3:

Samtliga kurser från termin 1

Termin 2: Godkänd bedömning från verksamhetsförlagd utbildning 9 hp (1SJ004)

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Kursens övergripande mål är att studenten ska tillägna sig kunskaper om människans behov av vård och omvårdnad vid ohälsa och sjukdom.

Studenten ska kunna identifiera, bedöma, beskriva och analysera omvårdnadsbehov och kunna föra ett

kliniskt resonemang utifrån patientens symtom och tecken på ohälsa och sjukdom. Vidare ska studenten kunna tillämpa kunskaper från patofysiologi, farmakologi och mikrobiologi inom vanligt förekommande ohälsa- och sjukdomstillstånd för att utifrån omvårdningsprocessen kunna planera, genomföra och utvärdera patientsäker omvårdnad.

Studenten ska på ett patientsäkert och evidensbaserat sätt kunna utföra sjukvårdstekniska moment samt bereda och administrera läkemedel och även ha kunskap om utvärdering av läkemedlens effekter och bieffekter.

Lärandemål

Moment 1: Omvårdnad vid ohälsa och sjukdom, 3.5 hp

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- identifiera, bedöma, beskriva och analysera behov av omvårdnad samt föra ett kliniskt resonemang kring prioriteringar vid vanligt förekommande ohälsa och sjukdomar utifrån evidensbaserad kunskap, lagstiftning och författningar
- bedöma och analysera behov av omvårdnad i relation till ohälsa och sjukdom
- beskriva principer för patientsäker informationsöverföring och redogöra för lagar, författningar samt kring journalföring

Moment 2: Verksamhetsintegrerat lärande: kliniska färdigheter, 1 hp.

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- förklara betydelsen av att följa evidensbaserade riktlinjer, lagar och författningar i samband med kliniska färdigheter

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- i en simulerad miljö tillämpa kliniska färdigheter utifrån ett patientsäkert-, evidensbaserat- och etiskt förhållningssätt

Moment 3: Verksamhetsintegrerat lärande: Verksamhetsförlagd utbildning 9 hp

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- beskriva och analysera personcentrerad omvårdnad i relation till ohälsa- och sjukdom
- föra ett evidensbaserat resonemang avseende sjukvårdstekniska moment
- föra ett kliniskt resonemang och argumentera kring val av omvårdnadsrelaterade handlingar
- förstå och analysera individens beskrivning av sin livssituation relaterat till aktuell vård och omvårdnad

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- utifrån evidens utföra mätningar och bedömningar av patientens hälsotillstånd
- bedöma, analysera, genomföra, utvärdera och journalföra omvårdnad
- tillämpa evidensbaserad omvårdnad
- muntligt och skriftligt rapportera information gällande patientens vård
- kunna ge individ- och situationsanpassad information till patient och närstående som främjar

- lärande och delaktighet utifrån individuella behov
- leda och samordna grundläggande omvårdnadsarbete
- hantera läkemedel och medicinteknisk apparatur samt utföra sjukvårdstekniska moment vid omvårdnad
- genomföra undervisning som stödjer patientens, närstående och kollegors lärande

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- tillämpa ett etiskt förhållningssätt i omvårdnadsarbetet
- kommunicera och samarbeta i interprofessionella team
- kritiskt granska och värdera vårdrutiner samt identifiera behov av kvalitetssäkerhetsarbete
- visa öppenhet för konstruktiv kritik och ansvarstagande för att identifiera behov av egen utveckling

Moment 4: Läkemedelsberäkning, 1 hp

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- utföra beräkningar så att läkemedel doseras och späds korrekt

Moment 5: Patofysiologi 10 hp

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- förklara grundläggande patofysiologiska mekanismer
- förklara etiologi, prevention, symtom, diagnos och behandling samt patofysiologi vid vanligt förekommande ohälsa- och sjukdomstillstånd

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- reflektera över genusaspekter vanligt förekommande sjukdomstillstånd
- analysera och diskutera risker och kvalitetsaspekter vid provtagning för att uppnå patientsäkerhet
- värdera resultat från laboratorieanalyser

Moment 6: Klinisk mikrobiologi, 3 hp

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- beskriva och jämföra de vanligaste patogena mikroorganismerna i vården
- redogöra för vaccinationer och antibiotikabehandling vid vanliga infektioner
- förklara mekanismerna för uppkomst av antibiotikaresistens samt reflektera över förebyggande arbete för att motverka utveckling av antibiotikaresistens
- jämföra mikrobiologiska laboratorieanalyser och redogöra för dess betydelse för diagnostik

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- identifiera och diskutera risker med antimikrobiell behandling ur ett omvårdnads- och

- samhällsperspektiv
- värdera resultat från mikrobiologiska laboratorieanalyser

Moment 7: Farmakologi, 2.5 hp

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- redogöra för läkemedel vid vanligt förekommande sjukdomstillstånd samt redogöra för hur läkemedlen utövar sin effekt, och hur de omsätts i kroppen
- redogöra för mekanismer samt reflektera över biverkningar och interaktioner vid användning av läkemedel vid vanligt förekommande sjukdomstillstånd
- söka information om läkemedel i olika informationskällor och vetenskapliga artiklar

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- identifiera och reflektera över läkemedelsrelaterade problem

Innehåll

I kursen fördjupas kunskapen om människans behov av omvårdnadshandling vid ohälsa och sjukdom samt diagnostik, utredning, behandling och uppföljning. Med omvårdnadsprocessen som ram fördjupas kunskaper om patientens omvårdnadsbehov vid ohälsa och sjukdom samt hur dessa identifieras, bedöms, tillgodoses, utvärderas och journalförs. Sjukvårdstekniska moment samt beräkning, beredning, administrering av läkemedel och uppföljning av effekten studeras och tränas.

Den verksamhetsförlagda utbildningen består av en sammanhängande period inom sjukhusbaserad hälso- och sjukvård där studenten under handledning tränar att identifiera och bedöma omvårdnadsbehov, utföra och utvärdera omvårdnadsåtgärder. Studenten deltar i vanligt förekommande undersökningar och behandlingar relaterade till vanligt förekommande ohälsa- och sjukdomstillstånd.

Kursen omfattar sju moment.

Omvårdnad vid ohälsa och sjukdom, 3.5 hp

Betygsskala: GU

Innehåll moment 1

- omvårdnadsprocessen: diagnostik, mål och åtgärder samt utvärdering av åtgärder relaterade till vanligt förekommande ohälsa och sjukdom
- journalföring och omvårdnadsinformatik
- patientperspektiv, att leva med långvarig sjukdom
- vårdande av patienter med långvarig sjukdom inom sjukhusbaserad hälso- och sjukvård
- begrepp såsom; hälsa, miljö, omvårdnadshandlingar
- omvårdnad inom t.ex. andning/cirkulation, hud/vävnad och elimination relaterat till ohälsa och sjukdom
- patientens lärande
- kommunikationsförmåga och information utifrån patienters och närståendes individuella behov
- aktuella lagar och författningar inom sjukhusbaserad hälso- och sjukvård

Verksamhetsintegrerat lärande: Kliniska färdigheter, 1.0 hp

Betygsskala: GU

Innehåll moment 2

kliniska färdigheter: perifer venkateter och centrala infarter

Verksamhetsintegrerat lärande: Verksamhetsförlagd utbildning, 9.0 hp

Betygsskala: GU

Innehåll moment 3

- omvårdnadsprocessen: omvårdnadsplanering (diagnostik, mål och åtgärder) samt utvärdering av planerade åtgärder vid vanligt förekommande sjukdomar och ohälsa
- journalföring
- omvårdnad såsom cirkulation, andning, sömn, hud/vävnad, nutrition, elimination, smärta, kommunikationsförmåga samt aktivitet relaterade till ohälsa och sjukdom
- muntliga, skriftliga och elektroniska metoder för informationsöverföring
- evidensbaserad omvårdnads kunskap och granskning av vårdavdelningens skriftliga rutin och riktlinjer
- professionellt förhållningssätt
- kommunikation och bemötande
- ledarskap, samordning och handledning
- interprofessionell samverkan
- information och undervisning utifrån patientens och den närståendes individuella behov
- kliniska färdigheter vanligt förekommande på vårdavdelning och omvårdnad i samband med ohälsa och sjukdom
- aktuella lagar och författningar
- etiska begrepp
- farmakologisk omvårdnad och läkemedelshantering

Läkemedelsberäkning, 1.0 hp

Betygsskala: GU

Innehåll moment 4:

- enheter och enhetsbyten
- beräkning av dos, verksam substans och styrka
- beräkning av spädning, infusionshastighet och infusionstid
- beräkning av medicinsk gas, utvinning och förbrukning

Patofysiologi, 10.0 hp

Betygsskala: GU

Innehåll moment 5

- grundläggande patologi (cellskada, inflammation, läkning, tumörlära)
- cirkulatoriska sjukdomar
- respiratoriska sjukdomar
- mag- och tarmkanalens sjukdomar
- njursjukdomar och urogenitala sjukdomar
- rörelseorganens sjukdomar
- endokrina sjukdomar
- neurologiska sjukdomar
- reumatologiska sjukdomar

- hematologiska sjukdomar
- vätskebalansrubbingar
- kliniskt kemiska analys
- smärttillstånd
- tumörsjukdomar

Klinisk mikrobiologi, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Innehåll moment 6

- de vanligaste sjukdomsframkallande mikroorganismerna; förekomst, smittspridning och hur de orsakar sjukdom
- de vanligaste infektionssjukdomarna; symtom, diagnos och val av antibiotika/antivirala medel:
- de vanligaste infektionssjukdomarna; symtom, diagnos och val av antibiotika/antivirala medel:
 - neurologiska infektioner
 - luftvägsinfektioner
 - mag- tarminfektioner
 - urinvägsinfektioner
 - urinvägsinfektioner
 - sexuellt överförbara infektioner
- vaccinationer, antibiotikabehandling, antibiotikaresistens och förebyggande arbete

Farmakologi, 2.5 hp

Betygsskala: GU

Innehåll moment 7

Läkemedel vid:

- cirkulatoriska sjukdomar
- respiratoriska sjukdomar
- infektionssjukdomar
- mag-tarmkanalens sjukdomar
- endokrina sjukdomar
- reumatologiska sjukdomar
- tumörsjukdomar
- smärttillsstånd

Arbetsformer

Undervisning utgår från ett problemorienterat och kollaborativa synsätt på lärande där arbetsformerna ger förutsättning för att studenten aktivt tar ansvar för sitt lärande. De arbetsformer som används är föreläsningar, seminarier, grupparbeten, laborationer, litteraturstudier, studentportfölj, färdighetsträning och verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Distansutbildningen är IT-baserad och bygger på självständigt och kollaborativt lärande. Olika arbetsformer såsom individuella studieuppgifter, arbete i grupp, virtuella diskussioner och seminarier samt föreläsningar förekommer. Lärarstöd ges via IT-baserad lärandeplattform. Antalet fysiska kursträffar är begränsat till max 2 dagar/7,5 hp under teoretiska moment.

Den verksamhetsförlagda utbildningen om 6 veckor är förlagd till vårdavdelningar inom somatisk slutenvård. Den verksamhetsförlagda utbildningen omfattar ca 40 timmar/vecka (heltidsstudier) varav ca

32 timmar/vecka är obligatorisk schemalagd förlagd till vårdavdelning där handledning och reflektion individuellt och/eller i grupp ingår. Dag-, kvälls-, natt- och helgpas förekommer samt även röda dagar i förekommande fall. Student har ej rätt att komprimera den verksamhetsförlagda utbildningen. Studenten följer handledares schema om inte annat anges.

Kursansvarig bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med kursansvarigs anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Examination

Moment 1 och 2 examineras individuellt genom skriftlig examination samt individuellt examination av sjukvårdstekniska moment.

Under den verksamhetsförlagda utbildningen (moment 3) sker fortlöpande bedömning av studentens prestationer. Halvtids- och slutbedömning genomförs. Yrkeshandledare och/eller adjungerad klinisk adjunkt ger underlag för bedömning enligt fastställt bedömningsformulär för verksamhetsförlagd utbildning. Vid risk för underkännande ska senast vid halvtidsbedömningen ansvarig universitetslärare i samråd med yrkeshandledare och student upprätta en skriftlig planering för den fortsatta verksamhetsförlagda utbildningen.

Moment 4 examineras genom individuell skriftlig examination.

Moment 5 examineras individuellt genom skriftliga och muntliga examinationer.

Moment 6 examineras genom individuell skriftlig examination.

Moment 7 examineras genom individuell skriftlig examination.

Deltagande i seminarier, grupparbeten, laborationer, simuleringar (färdighetsträning) och VFU är obligatoriskt.

För godkänd kurs krävs att lärandemålen är uppfyllda, vilket innebär godkänt resultat i moment 1-7 samt aktivt deltagande i obligatoriska delar. Betyg sätts av examinator.

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt till att delta vid ytterligare fem examinationstillfälle. Student som saknar godkänt resultat efter tre genomförda examinationstillfällen kan dock erbjudas att gå om moment eller kurs ytterligare en gång. Detta gäller i mån av plats.

Om studenten genomfört sex underkända examinationer ges inte något ytterligare examinationstillfälle. Som examinationstillfälle räknas de gånger studenten deltagit i ett och samma prov.

Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle. Digital examination som har öppnats via lärplattform räknas som utnyttjat examinationstillfälle även om examinationen inte lämnats in.

För sent inlämnade examinationsuppgifter beaktas ej. Studenter som inte lämnat in i tid hänvisas till omtentamenstillfället.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskap, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patientens förtroende för sjukvården riskerats, är behövrig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Underkänd verksamhetsförlagd utbildning får endast genomföras ytterligare en gång.

Övergångsbestämmelser

För kurs som upphört eller genomgått större förändringar eller där kurslitteraturen förändrats väsentligt skall det ges tre ytterligare prov (exklusive ordinarie prov) på det tidigare innehållet respektive den tidigare litteraturen under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt de riktlinjer som är fastställda av Styrelsen för utbildning. Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Litteratur och övriga läromedel

Moment 1, 2 och 3

Vårdhandboken

Inera AB,
URL: [Länk](#)
Valda delar

Björvell, Catrin; Björvell, Catrin

Sjuksköterskans journalföring och informationshantering : en praktisk handbok

3.,[utök.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2011 - 245 s.
ISBN:978-91-44-04008-0 LIBRIS-ID:12294621

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : perspektiv och förhållningssätt

Friberg, Febe; Öhlén, Joakim
2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 631 s.
ISBN:9789144083537 LIBRIS-ID:16610835

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : hälsa och ohälsa

Edberg, Anna-Karin; Wijk, Helle
2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 812 s.
ISBN:9789144083551 LIBRIS-ID:16610836

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : ansvar och utveckling

Ehrenberg, Anna; Wallin, Lars; Edberg, Anna-Karin
2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 539 s.
ISBN:9789144083544 LIBRIS-ID:16610857

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadsdiagnoser : definitioner och klassifikation 2015-2017

Herdman, T. Heather; Kamitsuru, Shigemi
3., [utök. och rev.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2015 - 559 s.
ISBN:9789144108407 LIBRIS-ID:18119631

[Sök i biblioteket](#)

Pedagogik för sjuksköterskor

Sandberg, Håkan

Upplaga 1 : Lund : Studentlitteratur, 2017 - 359 sidor

ISBN:978-91-44-09395-6 LIBRIS-ID:20896350

[Sök i biblioteket](#)

Författningshandbok: för personal inom hälso- och sjukvården

Socialstyrelsen,

URL: [Länk](#)

Toverud, Kari C

Klinisk omvårdnad.

Almås, Hallbjørg; Stubberud, Dag-Gunnar; Grønseth, Randi

Bolinder-Palmér, Inger

2., [uppdaterade] uppl. : Stockholm : Liber, 2011 - 572 s.

ISBN:978-91-47-09419-6 (inb.) LIBRIS-ID:12087275

[Sök i biblioteket](#)

Toverud, Kari C

Klinisk omvårdnad.

Almås, Hallbjørg; Stubberud, Dag-Gunnar; Grønseth, Randi

Bolinder-Palmér, Inger; Olsson, Kristina

2., [uppdaterade] uppl. : Stockholm : Liber, 2011 - 534 s.

ISBN:978-91-47-09920-7 (inb.) LIBRIS-ID:12239794

[Sök i biblioteket](#)

Ehnfors, Margareta; Ehrenberg, Anna; Thorell-Ekstrand, Ingrid

Nya VIPS-boken : välbefinnande, integritet, prevention, säkerhet

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2013 - 235 s.

ISBN:9789144089287 LIBRIS-ID:14706368

[Sök i biblioteket](#)

Willman, Ania

Evidensbaserad omvårdnad : en bro mellan forskning och klinisk verksamhet

4., [rev.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2016 - 186 s.

ISBN:9789144109022 LIBRIS-ID:19090791

[Sök i biblioteket](#)

Lindh, Marion; Sahlqvist, Lena

Säker vård : att förebygga skador och felbehandlingar inom vård och omsorg

1. utg. : Stockholm : Natur & Kultur, 2012 - 334, [2]

ISBN:91-27-13093-2 (inb.) LIBRIS-ID:11926826

[Sök i biblioteket](#)

Sandman, Lars; Kjellström, Sofia

Etikboken : etik för vårdande yrken

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2013 - 406 s.

ISBN:9789144059334 LIBRIS-ID:14667027

[Sök i biblioteket](#)

Moment 4

Björkman, Anna-Maria

Läkemedelsberäkning och läkemedelshantering

3., [rev.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2016 - 271 s.

ISBN:9789144109534 LIBRIS-ID:19523669

[Sök i biblioteket](#)

Moment 5**Basic pathology : an introduction to the mechanisms of disease.**

Lakhani, Sunil R.; Finlayson, Caroline J.; Dilly, Susan A.; Gandhi, Mitesh

Fifth edition : Boca Raton : CRC Press, 2016. - 381 pages

ISBN:9781482264197 LIBRIS-ID:20051579

[Sök i biblioteket](#)

Medical-surgical nursing : assessment and management of clinical problems

Lewis, Sharon Mantik; Bucher, Linda; Heitkemper, Margaret M.; Harding, Mariann

10th edition. : St. Louis, Missouri : Elsevier, Inc, [2017] - 2 volumes

ISBN:9780323328524 LIBRIS-ID:19795457

[Sök i biblioteket](#)

Hokland, Bjørn; Madsen, Steinar

Klinisk kemi och fysiologi

Björndahl, Lars; Kvist, Ulrik

2., omarb. utg. : Stockholm : Natur och kultur, 1996 - 188 s.

ISBN:91-27-06467-0 LIBRIS-ID:8348361

[Sök i biblioteket](#)

Moment 6

Melhus, Åsa

Klinisk mikrobiologi för sjuksköterskor

2., [oförändr.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2013 - 413 s.

ISBN:9789144095844 LIBRIS-ID:14715361

[Sök i biblioteket](#)

Moment 7

Simonsen, Terje; Aarbakke, Jarle; Hasselström, Jan

Illustrerad farmakologi. : 1 Principer och tillämpningar

4. [uppdaterade] utg., varav den tredje på svenska : Stockholm : Natur & Kultur, 2016 - 276 s.

ISBN:9789127142374 LIBRIS-ID:17414557

[Sök i biblioteket](#)

Simonsen, Terje; Hasselström, Jan

Illustrerad farmakologi 2 Utg 4

4. uppl. : Natur & Kultur Akademisk, 2016 - 500 s.

ISBN:9789127142381 LIBRIS-ID:17414359

[Sök i biblioteket](#)

Vetenskapliga artiklar tillkommer